

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ A USARB: ÎNTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE. LANSAREA PROIECTELOR FINANȚATE DE CĂTRE DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU REPUBLICA MOLDOVA

Aculina MIHALUȚA
ORCID 0000-0001-5833-3690
Biblioteca Științifică a USARB

Mihaela STAVER
ORCID 0000-0001-7068-205X
Biblioteca Științifică a USARB

Rezumat: Articolul prezintă două proiecte lansate la 1 iulie 2025 de Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți (USARB), finanțate de către Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova (DRRM) al Guvernului României: „Transformarea Sălii de conferințe a Bibliotecii Științifice a USARB în Sala «Regele Ferdinand I»” și „Digitalizarea Colecției de documente rare a Bibliotecii Științifice a USARB”. Prin aceste proiecte se va consolida infrastructura educațională și se va asigura conservarea digitală a patrimoniului cultural românesc, reflectând angajamentul bibliotecii față de inovație, digitalizare și promovarea identității culturale românești în Nordul Republicii Moldova.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Științifică a USARB, digitalizare, patrimoniu cultural-documentar, documente rare, sala „Regele Ferdinand I”, conservare digitală, infrastructură educațională, identitate culturală românească, educație și cercetare, DRRM, cultura românească în Republica Moldova.

Abstract: This article highlights two strategic initiatives launched in July 2025 by the Scientific Library of Alecu Russo State University of Bălți (USARB), with the support of the Department for Relations with the Republic of Moldova (DRRM): the modernization of the Conference Hall and the digitization of the Rare Documents Collection. These projects aim to strengthen educational infrastructure and ensure the digital preservation of Romanian cultural heritage, reflecting the library's commitment to innovation, digitization, and the promotion of Romanian cultural identity in the northern region of the Republic of Moldova.

Keywords: Scientific Library USARB, digitization, cultural-documentary heritage, rare documents, “King Ferdinand I” Hall, digital preservation, educational infrastructure, Romanian cultural identity, education and research, DRRM, Romanian culture in the Republic of Moldova.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți (USARB) a fost întotdeauna un centru de cunoaștere și educație, un loc unde ideile și informațiile circulau liber, contribuind la dezvoltarea academică și culturală a comunității. Această instituție facilitează accesul la informație și contribuie activ la formarea competențelor necesare învățării continue și dezvoltării profesionale a

studentilor și cercetătorilor. De asemenea, ea participă intens la promovarea cercetării științifice prin organizarea de seminare, conferințe, workshopuri etc. Aceste evenimente stimulează colaborarea între cercetători și încurajează schimbul de idei și practici.

La 1 iulie 2025, Biblioteca Științifică a USARB a scris o nouă pagină în istoria sa, lansând public două proiecte de anvergură,

ce marchează un pas esențial în modernizarea infrastructurii educaționale și conservarea patrimoniului cultural-documentar al Republicii Moldova. Ambele proiecte sunt finanțate de către Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova (DRRM). La eveniment au participat: conf. univ., dr. Natalia Gașițoi, rector; conf. univ., dr. Lidia Pădureac, prim-prorector pentru activitatea didactică; conf. univ., dr. Valentina Prițcan, prorector pentru activitatea științifică și relații internaționale; Anatolie Ceban, prorector pentru activitatea administrativ-gospodărească; membrii echipei de proiect: Igor Afatin, director adjunct informatizare; Aliona Tarlapan, contabil-șef adjunct; bibliotecarii universitari.

Primul proiect lansat urmărește modernizarea și redefinirea unui spațiu emblematic al Bibliotecii Științifice a USARB: „Transformarea Sălii de conferințe a Bibliotecii Științifice a USARB în Sala «Regele Ferdinand I»”, fiind coordonat de directorul instituției, Aculina Mihaluța. Acest proiect răspunde unei necesități stringente a comunității academice: modernizarea unui spațiu esențial pentru viața universitară. Prin reamenajarea și transformarea sălii de conferințe în Sala „Regele Ferdinand I”, biblioteca își consolidează statutul de centru al culturii, al dialogului academic și al cunoașterii. Noua sală va contribui la consolidarea instituției, reflectând dinamismul vieții educaționale și profesionale din Bălți.

Obiectivul principal al proiectului constă în crearea unui spațiu funcțional și flexibil, capabil să găzduiască o gamă variată de evenimente – de la conferințe și simpozioane la mese rotunde, ateliere, workshopuri și întâlniri informale –, anticipând și răspunzând nevoilor în continuă schimbare ale comunității academice și profesionale.

Implementarea acestei transformări nu este doar o opțiune, ci o necesitate pentru viitorul educațional al Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Proiectul „Transformarea Sălii de conferințe a Bibliotecii Științifice a USARB în Sala «Regele Ferdinand I»” va fi realizat în perioada 1 mai 2025 – 31 octombrie 2025. Valoarea totală a proiectului este de 179.401 RON.

Echipa de proiect e formată din 8 persoane cu următoarele atribuții și responsabilități:

- Manager de proiect - conf. univ., dr. Natalia Gașițoi, rector al USARB;
- Manager de proiect - conf. univ., dr. Valentina Prițcan, prorector pentru activitatea științifică și relații internaționale al USARB;
- Coordonator de proiect - Aculina Mihaluța, director BȘ a USARB;
- Responsabil de lucrările de renovare - Anatolie Ceban, prorector pentru activitatea administrativ-gospodărească;
- Responsabil de achiziționarea echipamentului tehnic - Igor Afatin, director adjunct informatizare;
- Responsabil de achiziționarea mobilierului și a accesoriilor - Silvia Ciobanu, bibliotecar principal;
- Responsabil de promovare - Mihaela Staver, bibliotecar principal;
- Responsabilă de evidența cheltuielilor în cadrul proiectului conform bugetului aprobat - Aliona Tarlapan, contabil-șef adjunct.

Transformarea Sălii de conferințe a Bibliotecii Științifice a USARB în Sala „Regele Ferdinand I” reprezintă un pas esențial în îmbunătățirea infrastructurii educaționale. Investiția în reparația și modernizarea acestui spațiu va contribui la consolidarea rolului bibliotecii ca centru important de cultură și cunoaștere în comunitatea academică din Bălți. Realizarea acestei transformări constituie nu doar o opțiune, ci o condiție indispensabilă pentru asigurarea unui viitor academic solid al USARB.

Printre *obiectivele specifice* ale proiectului se numără:

- ✓ organizarea de activități științifice, educaționale și culturale: lansări de carte, concursuri pentru elevi și studenți;

- conferințe științifice și alte evenimente menite să sprijine dezvoltarea intelectuală și creativă a comunității;
- ✓ crearea unui mediu inspirațional pentru diverse categorii de beneficiari, nu doar din cadrul Universității, ci și din întreaga Zonă de Nord a țării;
 - ✓ organizarea de lecturi publice, recitaluri de poezie sau dezbateri pentru a promova valorile naționale în Zona de Nord a țării;
 - ✓ organizarea Săptămânii Educația Deschisă, Acces Deschis la Informație, mese rotunde, lecții publice pe teme de actualitate românească și europeană;
 - ✓ organizarea ședințelor în cluburile Bibliotecii Științifice: Clubul ONU Nord, Clubul Educație Civică Europeană, Zig-Zag Café; a întâlnirilor cu personalități notorii (scriitori, actori, politicieni etc.); a întrunirilor profesionale cu bibliotecarii din instituții de învățământ locale și regionale din municipiul Bălți și din cele 15 raioane din nordul republicii: Briceni, Edineț, Drochia, Dondușeni, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnița, Rezi-na, Râșcani, Sângerei, Șoldănești, Soroca, Telenești, Ungheni;
 - ✓ comunicarea cu grupul țintă, în colaborare cu cadrele didactice USARB (4 facultăți, 15 catedre), Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din cadrul USARB, cu instituțiile din învățământ (școli primare, gimnazii, licee, colegii și școli profesionale), în vederea organizării de concursuri, festivaluri, concerte, recitaluri etc.;
 - ✓ reabilitarea, modernizarea și echiparea cu mobilă și tehnică performantă;
 - ✓ promovarea activităților din cadrul proiectului în mass-media, online, pe site-ul USARB <https://usarb.md/> și site-ul Bibliotecii Științifice <http://libruniv.usarb.md/>, pe paginile din rețele sociale, prin comunicate de presă pe YouTube și la TV Nord, Nord News.

Etapele de implementare ale proiectului includ ample lucrări de renovare, menite să transforme un spațiu cu o suprafață de 65 m² într-un loc modern, primitiv și funcțional, capabil să găzduiască 65 de persoane. Noua sală va fi echipată cu mobilier ergonomic, accesorii de calitate și tehnolo-

gie performantă, toate în concordanță cu devizul de cheltuieli aprobat.

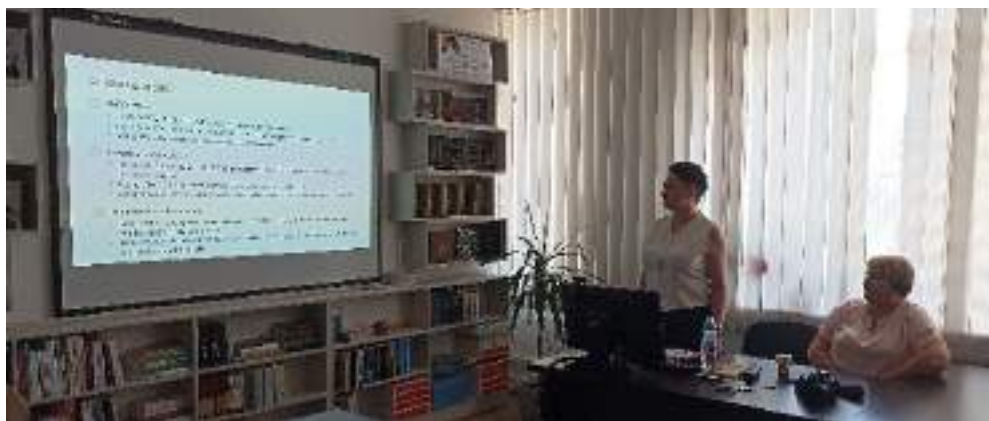
Lucrările presupun atât consolidarea structurală a spațiului, refacerea finisajelor și a pardoselii, precum și reabilitarea instalațiilor electrice și termice. Se va interveni și asupra balconului sălii de conferințe, pentru a asigura un ansamblu coerent și sigur. Toate lucrările vor fi recepționate și evaluate în conformitate cu cerințele și standardele stabilite prin proiect.

În era digitală este esențială dotarea sălii de conferințe cu echipamente audiovizuale de ultimă generație. Cele mai importante instrumente pentru facilitarea comunicării, prezentarea informațiilor și interacțiunea la distanță cu participanții sunt ecranul interactiv, sistemul audio performant (boxe, amplificatoare, mixere), sistemul avansat de microfoane pentru conferințe, conectivitatea Wi-Fi de mare viteză, care va facilita prezentările interactive și participarea online.

Proiectul prevede, de asemenea, achiziția și montarea unui mobilier modern, înlocuirea componentelor tehnice, precum sistemele de iluminat și sonorizare, astfel încât spațiul să capete o nouă identitate: să devină un complex multifuncțional autentic, care să faciliteze interacțiunea dintre comunitatea culturală și mediul academic, să îmbunătățească accesul la educație și cultură în Zona de Nord și municipiul Bălți și să pună în valoare patrimoniul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Serviciile oferite în cadrul proiectului vor include organizarea unor manifestări științifice, precum conferințe, simpozioane, ateliere, seminare, mese rotunde, concursuri și medalioane literar-muzicale, menite să sprijine dialogul academic, cercetarea și promovarea valorilor culturale. Totodată, invitații vor desfășura ateliere de lucru tematice, dezbateri, prezentări, workshopuri aplicative pentru a asigura interacțiunea cu tânăra generație.

Activitățile organizate în cadrul Sălii „Regele Ferdinand I” se vor desfășura în format mixt (prezență fizică și online), astfel se vor oferi oportunități de participare și conectare unui număr mai mare de doritori.

Cel de-al doilea proiect „Digitizarea Colecției de documente rare a Bibliotecii Științifice a USARB”, coordonat de directorul adjunct, Tatiana Prian, urmărește protejarea, valorificarea și promovarea patrimoniului cultural-documentar românesc. Prin digitizarea documentelor rare în limba română aflate în colecțiile bibliotecii se intenționează atât protejarea integrității fizice a acestora, stimularea cercetării științifice și susținerea educației în spiritul identității culturale românești, cât și asigurarea conservării durabile a colecțiilor și promovarea identității culturale românești în Republica Moldova. Această inițiativă facilitează accesul publicului larg la documente cu valoare istorică și contribuie la dezvoltarea educației și cercetării.

Echipa de proiect este formată din 8 persoane, cu funcții și atribuții bine definite în clasificate în 3 categorii:

Management

- conf. univ., dr. Natalia Gașițoi, manager de proiect, rector al USARB;
- conf. univ., dr. Valentina Pritcan, prorector pentru activitatea științifică și relații internaționale;
- Tatiana Prian, director adjunct, coordonator de proiect.

Infrastructură și Achiziții

- Aculina Mihaluța, director, responsabilă de achiziționarea mobilierului;
- Igor Afatin, director adjunct informatică, responsabilă de achiziționarea echipamentului tehnic și infrastructura digitală;
- Aliona Tarlapan, contabil-șef adjunct, responsabilă de evidența cheltuielilor conform bugetului.

Implementare și Promovare

- Elena Cristian, șef serviciu, responsabilă de selecția documentelor, elaborarea metadatelor și coordonarea procesului de digitizare;
- Mihaela Staver, bibliotecar principal, responsabilă de promovarea activităților și rezultatelor prin canalele digitale instituționale.

Valoarea totală a proiectului se ridică la 72.948 RON. Distribuția bugetului reflectă o investiție strategică în infrastructura necesară conservării digitale:

- *Echipamente tehnice* – 67.448 RON: achiziționarea unui scanner profesional pentru cărți, a unui sistem de stocare în rețea, a unui UPS (sistem de alimentare neîntreruptibilă), a unei stații de lucru specializate pentru procesarea imaginii și OCR, precum și a diverselor accesorii indispensabile acestui proces.
- *Mobilier ergonomic* – 2.026 RON: include o masă reglabilă și un scaun ergonomic, necesare pentru a asigura condiții optime de muncă personalului implicat în digitizare.

Prin aceste achiziții, Biblioteca Științifică a USARB își propune să alinieze procesul de digitizare a documentelor la standardele internaționale de conservare digitală, asigurând un flux de lucru eficient și durabil.

Patrimoniul vizat în cadrul proiectului numără peste 8.000 de documente rare, ce acoperă o perioadă amplă, din secolul al XVIII-lea până în prezent. Printre titlurile de o valoare excepțională se regăsesc: *Sfânta Dumnezeiască Evanghelie* (Iași, 1761); *Kazania* (1790); *Carte de citire*, de Alexandru Lambrior (Iași, ed. Israel Kuper-

man, 1890); *Ovidiu*, de Vasile Alecsandri (București, ed. Librăria Socecă & Comp., 1901); *Cântarea României*, de Alecu Russo (București, Minerva, 1902).

Colecția include, de asemenea, numeroase publicații seriale românești de prestigiu, apărute în perioada 1867-1945, precum:

- *Revista istorică* (fondator N. Iorga),
- *Revista pentru Istorie, Arheologie și Filologie*,
- *Boabe de grâu*,
- *Viața Românească și Convorbiri Literare*.

Proiectul se plasează în contextul transformărilor profunde aduse de avansul tehnologic și de tranziția spre cultura digitală. El contribuie activ la democratizarea accesului la patrimoniul cultural-documentar, punând în valoare colecțiile rare și facilitând utilizarea lor în scopuri educaționale și științifice.

Scopul principal al proiectului constă în conservarea, valorificarea și asigurarea accesului deschis la moștenirea culturală scrisă a românilor prin digitizarea Colecției de documente rare în limba română, aflate în custodia Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți.

Obiectivul general vizează asigurarea conservării durabile, valorificării științifice și accesibilizării digitale a patrimoniului cultural-documentar românesc din Republica Moldova, prin digitizarea Colecției de documente rare a Bibliotecii Științifice a USARB, cu scopul protejării fondului original și susținerii cercetării și educației în spiritul promovării identității culturale românești.

Printre *obiectivele specifice* ale proiectului se numără:

Protejarea documentelor originale:

- Protejarea integrității fizice a documentelor originale prin înlocuirea consultărilor fizice cu cea digitală;
- Digitizarea și arhivarea digitală a publicațiilor de epocă.

Crearea infrastructurii digitale avansate:

- Asigurarea accesului online permanent la colecțiile digitizate prin intermediul platformei dedicate;
- Dezvoltarea unei infrastructuri digi-

tale pentru conservare și valorificare științifică.

Producerea impactului considerabil cultural și academic:

- Oferirea de oportunități extinse de cercetare academică și educație în domeniul patrimoniului cultural documentar românesc;
- Afirmarea rolului României ca promotor al valorilor culturale românești în Republica Moldova.

Proiectul își mai propune să valorifice patrimoniul documentar românesc prin digitalizare și acces deschis, în pas cu tendințele actuale ale conservării culturale.

Un prim obiectiv operațional constă în echiparea Bibliotecii Științifice a USARB cu tehnologie specializată, necesară unui flux eficient de prelucrare digitală. În paralel, se urmărește digitizarea unei colecții de cartă rară românească, datând din secolele XVIII – XX, pentru a preveni degradarea fizică și a asigura accesul durabil.

De asemenea, proiectul prevede crearea comunității digitale *Colecția de documente rare* în cadrul Bibliotecii Digitale a USARB, facilitând explorarea și cercetarea colaborativă.

Prin aceste acțiuni se urmărește extinderea oportunităților de învățare și cercetare, contribuind la promovarea patrimoniului românesc și afirmarea identității culturale în Republica Moldova.

Proiectul vizează digitizarea noninvasivă, conservarea durabilă, valorificarea științifică și promovarea Colecției de documente rare a Bibliotecii Științifice a USARB. El va contribui la protejarea fizică a documentelor rare, la crearea unei arhive digitale permanente și la extinderea accesului public spre aceste resurse prin soluții online moderne.

Colecția digitizată – compusă din cărți vechi, ediții rare, publicații românești de epocă și documente bibliofile – va fi integrată în Biblioteca Digitală a BȘ a USARB, într-o colecție digitală specializată intitulată „Documente rare în limba română”.

Ambele proiecte vizează atât îmbunătățirea serviciilor bibliotecare prin implementarea de tehnologii avansate care să faciliteze accesul la informație și să sprijine

procesul educațional, cât și conservarea, valorificarea colecției de carte a bibliotecii ce conține materiale de o importanță majoră pentru cercetarea științifică și cultura locală.

Sprijinul oferit de către DRRM este nu doar un semn al angajamentului reciproc pentru îmbunătățirea educației și culturii în Republica Moldova, ci și o oportunitate de a dezvolta parteneriate durabile între instituțiile de învățământ și organizațiile internaționale. Aceste inițiative sunt esențiale pentru a răspunde provocărilor actuale din domeniul educațional și pentru

a asigura o pregătire adecvată a tinerelor generații.

Biblioteca Științifică a USARB își reafirmă misiunea de a fi un pilon al cunoașterii și inovării, dedicându-se în totalitate promovării accesului egal la educație și informație. Ne angajăm să implementăm aceste proiecte cu profesionalism și eficiență, având în vedere impactul pozitiv pe care acestea îl vor avea asupra studenților și cercetătorilor din regiune. Proiectele reprezintă un pas hotărât către un viitor mai luminos pentru educația din Republica Moldova.